

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ "Н. Й. Вапцаров"-гр.Кюстендил

УТВЪРЖДАВАМ,

Директор: .....

/Румяна Симеонова/

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА
УЧИЛИЩЕ

2025 /2026 ГОДИНА

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Програмата е разработена във връзка със Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)

2. Програмата за превенция на отпадането на ученици е изработена в контекста на Европейската платформа срещу бедността и социалното изключване, на предложената от Европейската Комисия „Стратегия за интелигентен устойчив растеж „Европа 2020” и на препоръките, направени във връзка с тях по отношение превенцията на социалното изключване и за по-добро образование и грижи в периода на ранното детство, насочени към осигуряване на всички деца на възможности за най-добър старт в живота.

Стратегията се базира на основни принципи на образованието:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование;

- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава;

- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус;

- Включващото образование предполага промени в образователната система, за да може тя да се адаптира към потребностите на конкретното дете в много по-голяма степен, отколкото детето да се адаптира към системата;

- Различията между децата са източник на многообразие и богатство, а не на проблеми;

- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище.

Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес;

- Всички аспекти на образованието, програми и методи на преподаване, както и формите на комуникация следва да бъдат адаптирани, за да се създадат възможности за включване

3. Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсирание на отпадането и на преждевременното напускане на училище;

4. Програмата следва следните акценти, а именно:

- Разработване на мерки, свързани с превенцията и справянето с риска от отпадане от училище.

- Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.

- Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

5. В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013-2020, на която се базират първите разработени училищни програми като „преждевременно напуснали училище” се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или по-ниска образователна степен и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение. „Отпадане от училище” е отписването от училище на ученик до 18-

годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище.

II. АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ.

На базата на резултатите от учебно-възпитателния процес през изминалата 2024/2025 учебна година биха могли се посочат следните фактори, увеличаващи риска от отпадането на ученици от училище:

- Проблемна семейна среда;
- Отсъствия по неуважителни причини;
- Липса на диалог между училището и семейството;
- Трудна адаптация към изискванията в училище;
- Липса на мотивация в учениците и липса на образованието като ценност в изградената ценностна система. Освен това може да се посочи, че:

1. Социално-икономическите причини са един от основните фактори за натрупване на голям брой отсъствия по неуважителни причини и отпадане. Икономическите условия са важен фактор за ниското образователно равнище и за отпадането от училище, но тези условия винаги действат в комплекс с останалите

- ниското образование на част от родителите;
- липсата на образователни и друг тип ценности и традиции;
- отношение към децата, като към източник на прехрана или ангажиране на момичетата с грижи за други членове в семейството - по-малки деца или възрастни хора.
- ранните бракове и ранните раждания, като част от ромската традиция. Много от тях стават на сила, без съгласието на момичето. Част от родителите не пускат момичетата си на училище, защото ги е страх да не ги „откраднат“.
- **“Бедността на семейството”** оказва цялостно негативно влияние върху мотивацията за включване в образователния процес и социална адаптация. Липса на подходящи битови условия е причина за невъзможността за самостоятелна подготовка.
- **Миграция на родителите**, през последните години този проблем се изостри. Често при миграция на родителите в Западна Европа децата остават в семействата на роднини, които нямат особен ангажимент към тяхното образование. През последните години се засили и тенденцията родителите да вземат децата си в чужбина за месеци или за години.

2. Образователно-педагогическите причини са свързани както с училищната среда, така и с организацията на учебния процес. Основните причини за отпадане от училище и натрупване на голям брой отсъствия са:

- **Обучителни причини** свързани с усвояването на учебното съдържание и учебният материал; с учителите като активни агенти на преподаването; с владееенето на български език, като средство за комуникация и научаване в училищната ситуация; с наличието и развитието на навици за учене.

Наред с изведените етнически и социални предпоставки за опасността от отпадане от училище, влияние оказват и личностно-психологическите проблеми сред децата. Сред част от децата с ромско самосъзнание се създават трайни задръжки и негативни нагласи и очаквания, чувство за неуспех, за отчуждение от натрупания училищен опит, чувство за неувереност в самият себе си. Те имат незрели нагласи и възприятия, нисък статус на постижения, липса на мотивация, неспособност да вземат решения и да се самоорганизируют. Те често са неспособни да се идентифицират и включат в живота на образователната институция.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Намаляване на отсъствията по неуважителни причини .
2. Намаляване броя на учениците в риск от отпадане по различни причини.
3. Мотивиране учениците за постигане на по-добър успех в училище.
4. Засилване ролята на Ученическия съвет в живота на училището
5. Преодоляване на обучителните трудности.
6. Привличане на родителската общност в училище.
7. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност .

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЦЕЛИТЕ ПО ПРОГРАМАТА

№	Мерки и дейности	Ангажирани лица	Период/Срок
1.	Мерки и дейности за превенция на преждевременното напускане на училище		
1.1.	Анализиране на основните причини за преждевременното напускане на училището.	Класни ръководители, Педагогически съветник Директор	10. 2025 г.
1.2.	Реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на децата и учениците.	Класни ръководители, Педагогически съветник , Директор	Ежемесечно

1.3.	Провеждане на информационни кампании за повишаване на информираността на родителите относно значението на образованието, възможностите на техните деца да го продължат и реализацията им.	Класни ръководители, Учители, Педагогически съветник	Периодично
1.4.	Организиране и отбелязване чрез различни кампании на : „Ден на толерантността”, „Световен ден за борбата със СПИН“; „Световен ден против тормоза в училище” и други благотворителни кампании.	Класни ръководители, Педагогически съветник Ученически съвет	11. 2025 г. 12. 2025 г. 02. 2026 г.
1.5.	Организиране и провеждане на анкети за прояви на училищен тормоз.	Класни ръководители, Педагогически съветник , УКС	м. октомври 2025 г.
1.6.	Контрол и проследяване на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в задължителната училищна документация, съгласно нормативната уредба	Класни ръководители, Директор	Ежемесечно
1.7.	Ежемесечно отразяване на справки за допуснати 5 или над 5 отсъствия по неуважителни причини в системата НЕИСПУО	Класни ръководители, Директор	Ежемесечно- до 5 число
1.8.	Участие във вътрешно училищна и извънучилищна квалификация на педагогическите специалисти в посока превенция на ранното отпадане от училище и др. асоциални явления в училище.	Учители, Директор	През учебната година
2.	Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на самоуправление.		
2.1.	Ежегодно актуализиране на ученически съвет с цел активно включване на учениците в училищният живот, ангажирането и овластяването им за вземане на решения, касаещи техния престой в училище, подкрепа на застрашените от отпадане ученици	Класни ръководители, Педагогически съветник , Ученически съвет	Постоянен
2.2.	Подпомагащи ученици: Връстници помагат на връстници (наставници)- чрез тази практика ученици, които са постигнали добри резултати в училище се	Класни ръководители, Педагогически съветник , Отговорници на класовете	Постоянен

	включват, като ментори на учениците със слаби резултати.		
2.3.	Организиране и провеждане на „Ден на училищно самоуправление“, в който на ученици с голям брой отсъствия се предлага да бъдат учители по любим предмет.	Класни ръководители, Педагогически съветник, Ученически парламент	05.2026 г.
3.	Разработване на механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане.		
3.1.	Ежегодно водене на регистър на ученици в риск, регистър на ученици с допуснати голям брой отсъствия по уважителни причини и предвидени мерки за задържането им.	Класни ръководители, Педагогически съветник	Постоянен
3.2.	Изготвяне на индивидуална карта с оценка на потребностите за всеки ученик в риск и набелязване на конкретни мерки за неговото развитие и приобщаване в училище, съгласно Наредба приобщаващо образование.	Класни ръководители, ЕПЛР, Педагогически съветник	Постоянен/при възникнал случай
3.3.	Създаване на график за провеждане на консултации по предмети и изработване на списък на учениците със слаби постижения по предмети 1 ви срок	Класни ръководители, Преподаватели	10. 2025 г. 01.2026 г.
4.	Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от отпадане, от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и НПО.		
4.1.	Срещи с инспектор ДПС, ЦОП гр. Кюстендил, МКБППМН и други	Класни ръководители, Педагогически съветник	Постоянно
4.2	Насочване на учениците и техните семейства към социални услуги в общността – ЦОП и др. доставчици на социални услуги	Класни ръководители, Педагогически съветник	Постоянен
5.	Мерки и дейности за интервенция на преждевременното напускане на училище		
5.1	Провеждане на беседи по теми като:“ Превенция на тормоза“; „Сексуално и репродуктивно здраве“; Престъпления и ПП и последиците от тях“, превенция	Класни ръководители, Педагогически съветник	През годината

	на употребата на ПАВ и други по други актуални теми		
5.2	Провеждане на индивидуални и групови консултации по теми за кариерно ориентиране	Педагогически съветник ЦКО - Кюстендил	През годината
6.	Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от отпадане от училище, с участието на родителските общности		
6.1.	Провеждане на родителски лектории или индивидуални консултации по важни проблеми засягащи семейството, възпитанието и живота в училище	Класни ръководители, Педагогически съветник, Родителски активи	При възможност
6.2.	Отбелязване „Ден на професиите”, в който родители могат да посетят училище	Класни ръководители, Педагогически съветник	Май 2026 г.
6.3.	Сътрудничество с ЦОП в кв. ”Изток” по отношение на задържане на учениците в училище	Класни ръководители, Педагогически съветник	Постоянен

4. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ

Количествени показатели	Качествени показатели
Брой ученици със спрени месечни добавки;	Позитивно отношение към образователно – възпитателния процес;
Брой ученици, редовно посещаващи училище;	Повишаване на нивото на компетентност на учениците;
Намаляване на броя на отсъствията по неуважителни причини;	Активно участие в училищния живот.
Намаляване на броя на учениците със спрени месечни добавки;	Засилване на чувството на принадлежност към тази общност;
Намаляване на броя на преждевременно отпадащите от образователната система;	Развитие на способността на учениците да действат в името на другите;
Намаляване на броя на учениците с наложени санкции	Положителна промяна в климата на училището;
Намаляване на броя на учениците в риск.	Привличане на родителите към училищната общност.